АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА
(рекомендації щодо змісту і структури)

Мета роботи – отримання навичок проведення аналізу державної політики та написання аналітичного документу (аналітичної записки) з рекомендаціями для органів влади.

Аналітична записка є **індивідуальною** роботою і спрямована на вирішення *конкретної* суспільної *проблеми*, ґрунтується на процесі і містить всі етапи аналізу політики. **Проблема, придатна для аналізу державної політики, це ситуація, що викликає занепокоєння в суспільстві і потребує реаґування відповідного органу влади.**

Для аналізу *може* обиратися одна проблема, що є предметом дослідження у маґістерській роботі з державного управління.

Обсяг аналітичної записки — **8-10** тис. знаків без урахування пробілів (це відповідає 4-5 стор. тексту формату А4 - один інтервал, шрифт Times new Roman 12, поля по 2 см). При необхідності можливі додатки до основного тексту, обсяг яких може перевищувати рекомендований ліміт у знаках.

У список використаних джерел включаються тільки ті друковані та Інтернет-ресурси, на які є послання в текст; на всі використані факти і дані обов'язково наводяться посилання. ***Не допускається*** використання без посилань аналітичних записок інших авторів.

Окрема титульна сторінка не потрібна.

Орієнтовна структура Аналітичної записки:

НАДУ при Президентові України

Прізвище та ініціали виконавця,
група № ____ 1-го курсу факультету заочної форми навчання, 20__/20__ навч.рік.
Підпис виконавця:_____

Аналітична записка
Формулювання проблеми *(як назва роботи)*

1. *Визначення проблеми для аналізу:*
- симптоми проблемної ситуації;
- законодавча й інституційна база у сферах, де спостерігаються вказані симптоми (включаючи чинну політику);
- масштаб проблеми (територія, час, сфера, соціальні групи, відсоток населення);
- новизна (нова, передбачена чи повторна);
- коротка історія питання (як вирішувалася раніше і сучасний стан справ);
- опис інструментів і механізмів здійснення чинної політики;
- оцінювання результативності та ефективності дії політики.
- нагальність вирішення;
- **замовник** (клієнт) аналізу.

2. Підстави для державного втручання
(аналіз неспроможностей ринку: вказати, які саме ситуації неспроможності ринку потребують державного втручання – з огляду на економічні, соціальні та політичні чинники**).**

3. *Консультації* (аналіз стейкхолдерів):
- Організовані зацікавлені групи (групи інтересів поза державним сектором); погляди і ставлення зацікавлених груп, лідерів, ЗМІ тощо до проблеми (кого стосуються, зачіпає проблема і хто має важелі впливу на можливі варіанти вирішення/ поглиблення проблеми);
- Зацікавлені органи влади (структури державного сектору)

4. Моделювання проблеми
- *Мета (цілі)* розв'язання проблеми (при необхідності можна також вказати відповідні *завдання політики* як конкретизації цілей);
- *Показники* (індикатори) *результативності* (кожній цілі (завданню) має відповідати свій індикатор результативності або система індикаторів – якщо один індикатор не розкриває всі суттєві аспекти цілі; напр.: для завдання підвищити зайнятість населення показником результативності може бути рівень безробіття);

© О.Кілієвич, В.Тертичка, 2007

- *Критерії досягнення цілей* (критерій визначає конкретне значення індикатора результативності, яке вважається достатнім для визнання проблеми розв'язаною; кожному індикатору має відповідає свій критерій; напр., збільшити зайнятість населення на 10% або: скоротити рівень безробіття на 10%);
- *Обмеження* (список обмежень має охоплювати будь-які ресурси, необхідні для реалізації альтернатив політики).

5. Альтернативні варіанти розв'язання проблеми

- Альтернатив має бути 2-4 (серед них обов'язковий варіант "нічого не змінювати").
- Кожна альтернатива – це конкретні переліки дій (заходів) та інструментів політики.
- Аналіз альтернатив має включати:
- а) Альтернатива №.... Назву варіанту
- б) Основні заходи політики по реалізації варіанту (якщо це не випливає із назви)
- в) Потенційні переваги варіанту політики; оцінка результатів проведення політики (або вигід – грошова оцінка результатів)
- г) Потенційні недоліки варіанту політики; оцінка затрат ресурсів на проведення політики (чи витрат – грошова оцінка затрат)

6. Рекомендації та впровадження

- порівняльний аналіз альтернатив за п'ятьма універсальними критеріями: результативність, ефективність, справедливість, політична здійсненність, адміністративна здійсненність Треба пояснити, як визначались значення критеріїв (**увага: обов'язково слід вказати, як визначались ефективність і результативність).**
- Результати аналізу вміщуються у табл. 1 (зразок наведено нижче).
- (результати звести у таблицю, рядки – критерії, стовпчики – альтернативи; критерій можна оцінювати за 3-бальною шкалою: 3 – високе значення, 2 – середнє, 1 – низьке.)
- б) порада клієнту щодо вибору кращої, за результатами аналізу, альтернативи
- в) заходи щодо впровадження рекомендованого варіанту

Таблиця 1. Порівняльний аналіз альтернатив політики

Критерії	***Оцінки варіантів (альтернатив) політики***			
	варіант 1	***варіант 2***	***варіант 3***	***варіант 4***
Результативність	Висока	низька	середня	Середня
Ефективність				
Справедливість				
Політична здійсненність				
Адміністративна здійсненність				
Рейтинг варіанту				

Джерела для підготовки аналітичних записок:

1. Янґ Е., Куінн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі/ Пер. з англ. С.Соколик. Наук. ред. пер. О.Кілієвич. – К.: "К.І.С.", 2003. – 130 с. (www.uapa-csar.org.ua/t-2003-2.htm)
2. Вироблення державної політики. Аналітичні записки/ Укл. О.І.Кілієвич, В.Є.Романов. – К.: Вид-во "К.І.С.", 2003. – 346 с. (www.uapa-csar.org.ua/ua-2003-6.htm)
3. Розробка державної політики. Аналітичні записки/ Укладач: О.І.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 215-233 с. (www.uapa-csar.org.ua/ua-2002-14.htm)
4. Розробка державної політики. Аналітичні записки/ Укладач: О.І.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 240 с.
5. Аналітичні записки з розробки напрямків державної політики/ Укладачі: В.Романов, О.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 236 с.
6. Кілієвич О. Методичні вказівки для написання контрольних робіт і рефератів з модулю "Економічний аналіз державної політики". – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 28 с.
7. Документи з аналізу політики. З книги: *Political Science Student Writer's Manual*, by Gregory M. Scott, et al. – Upper Saddle River, N.J., Prentice Hall, 1998. – Chapt.13, pp.259-278 – див. [6, с.215-233]

© О.Кілієвич, В.Тертичка, 2007